

ប្រវត្តិវិទ្យា ផ្នែកទី១២
គ្រូមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សា
ទុតិយភូមិ ២០១៩

@ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម

ប្រវត្តិវិទ្យា

វិញ្ញាសាទី ៣

អ្វីបង្កដោយលោក ស៊ិន សុភ័ក្ត្រ

បង្រៀននៅវិទ្យាល័យ បាក់ទូក និងសាលាមហាសាស្ត្រ

សំណួរ

- I-តើស្រ្តីកម្ពុជា ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ដំបូង នៅថ្ងៃណា ខែណា ឆ្នាំណា ?
- II-តើលោក ស៊ីស្ដាដេស្ដាំង បានកាន់តំណែងជាប្រធានាធិបតី បារាំងពីឆ្នាំណា ដល់ឆ្នាំណា ? ហើយលោកបានធ្វើកំណែ ទម្រង់អ្វីខ្លះ ?
- III-តើលោកស្រី ម៉ាកាវ៉េត ថាត៍ធី បានជាប់ឆ្នោតជានាយករដ្ឋ មន្ត្រីអង្គភាពនៅឆ្នាំណាខ្លះ ? គាត់មកពីគណបក្សណា ? ហើយមានកត្តាអ្វីខ្លះ ដែលជម្រុញឱ្យលោកស្រីអាចជាប់ ឆ្នោតជាបន្តបន្ទាប់ ?
- IV-ចូរពណ៌នាពីការងារនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

គ្មានបុគ្គលណាមួយទ្វាយខ្លួនជាអ្នកប្រារព្ធដោយមិនឆ្លងកាត់ការអានសៀវភៅឡើយ

V-ចូរពណ៌នាពីអត្ថន័យ នៃទង់ជាតិ និងសញ្ញាជាតិ នៃរបប
កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

បង្ខំបង្ខំ

I-ស្រ្តីកម្ពុជា ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតដំបូងនៅ
ថ្ងៃទី ០៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៥៨ ។

II-លោក ស៊ីស្តា ដេស្តាំង បានកាន់តំណែងជាប្រធានាធិបតី
បារាំងពីឆ្នាំ ១៩៧២ ដល់ឆ្នាំ ១៩៨១ ។ លោកបានធ្វើ
កំណែទម្រង់ដូចជា ៖

- ផ្តល់សិទ្ធិដល់ពលរដ្ឋនៅក្នុងការបោះឆ្នោត ចាប់ពីអាយុ
១៨ ឆ្នាំឡើងទៅ ។
- ផ្តល់សូយ័តភាពក្រុងប៉ារីស ក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស
ចៅហ្វាយក្រុងជាលើកដំបូង ។
- ផ្តល់ឯករាជ្យភាពដល់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដូចជា
វិទ្យុ កាសែត ទូរទស្សន៍ជាដើម ។
- តម្លើងពន្ធដារទៅលើដីធ្លី និងអចលនវត្ថុ
- លើកចំហឱ្យមានការលក់ដូរដោយសេរីនូវថ្នាំ ឬឱសថពន្យា
កំណើត ។

III-លោកស្រី ម៉ាការ៉េត ថាត់ធី បានជាប់ឆ្នោតជានាយករដ្ឋមន្ត្រី អង់គ្លេសនៅឆ្នាំ ១៩៧៩ នៅឆ្នាំ ១៩៨៣ និងនៅឆ្នាំ ១៩៨៧ លោកស្រីមកពីគណបក្សអភិរក្សនិយម ។ កត្តាដែលជម្រុញឱ្យលោកស្រីអាចជាប់ឆ្នោត ជាបន្តបន្ទាប់មានដូចជា ៖

- ធ្វើសង្គ្រាមជាមួយប្រទេស អាហ្សង់ទីន ដើម្បីកាត់កាប់កោះ ហូកឡិន ដែលជាវិបត្តិដ៏កំរើ ។
- ខ្ទង់ប្រឆាំងនៅលំហសមុទ្រខាងជើង ដើម្បីកាត់បន្ថយការនាំប្រេងចូលពីអារ៉ាប់ ។
- កាត់បន្ថយការចំណាយលើក្រសួងមួយចំនួនដែលមិនចាំបាច់ ដើម្បីកាត់បន្ថយអតិផរណា ។
- រុះរើនយោបាយជាតូបនីយកម្មចោល ដោយប្រគល់កម្មសិទ្ធិផ្សេងៗឱ្យឯកជនគ្រប់គ្រងវិញ ។

IV-ការងារនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមានដូចតទៅ ៖

- កុមារត្រូវធ្វើការងារតាមក្រុម ឬតាមកងកុមារ

គ្មានបុគ្គលណាមួយប្រាថ្នាជាអ្នកប្រាជ្ញដោយមិនឆ្លងកាត់ការអានសៀវភៅឡើយ

◦ មនុស្សវ័យចំណាស់ៗត្រូវមើលថែទាំកុមារតូចៗ សត្វពាហនៈ

ត្បាញកង្កែប ល្អី ។ ល។

◦ យុវជនត្រូវកែច្នៃ លើកប្រព័ន្ធភូតិស្រី លើកទំនប់ ជីក
ប្រឡាយទឹក កាប់ឈើធ្វើផ្ទះ រានជីធ្វើចម្ការ ធ្វើស្រែ និង
ត្រូវបញ្ជូនទៅតាមការដ្ឋានផ្សេងៗ តាមតម្រូវការជាក់ស្តែង
របស់អង្គការ ។

◦ កម្មករ កម្មការនី ដែលអង្គការទុកចិត្តត្រូវបញ្ជូនឱ្យទៅធ្វើ
ការនៅពេលចក្រនានានៅក្នុងពេញ។

V-អត្ថន័យ នៃទង់ជាតិ និងសញ្ញាជាតិ នៃរបបកម្ពុជាប្រជា
ធិបតេយ្យមានដូចតទៅ ៖

ក- ទង់ជាតិ

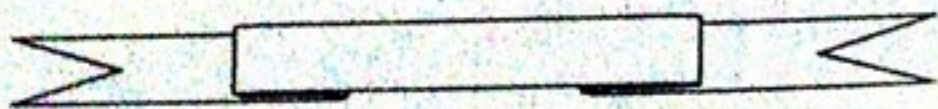
◦ ទង់ជាតិមានផ្ទៃពណ៌ក្រហម មានរូបប្រាសាទអង្គរវត្ត
កំពូល ៣ ពណ៌លឿងនៅចំកណ្តាល ។

◦ ពណ៌ក្រហមជានិមិត្តរូប នៃចលនាបដិវត្តន៍ ការប្រយុទ្ធ
មោះមុត អង្គអាចក្លាហានក្នុងការរំដោះជាតិ ការពារ
ជាតិ និងកសាងជាតិកម្ពុជារបស់ប្រជាជន ។

◦ ប្រាសាទអង្គរវត្តកំពូល ៣ ពណ៌លឿងជានិមិត្តរូប នៃ
ប្រពៃណីជាតិ និងប្រជាជនកម្ពុជា ដែលជាអ្នកការពារ
ប្រទេស ជាអ្នកស្ថាបនាប្រទេសឱ្យបានថ្កុំថ្កើង រុងរឿង ។

ខ- សញ្ញាជាតិ

- សញ្ញាជាតិមានប្រព័ន្ធក្លឹកស្រ និងប្រឡាយទឹកជានិមិត្ត
រូប នៃកសិកម្មជឿនលឿន ដែលមានរោងចក្រ ជានិមិត្តរូប
នៃឧស្សាហកម្ម មានកម្រងក្បូរស្រូវជាស្នែង ក្របីព័ទ្ធពីក្រៅ
ហើយមានអក្សរ កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ នៅពីក្រោម ។

ប្រវត្តិវិទ្យា

វិញ្ញាសាទី ៤

រៀបរៀងដោយលោក ស៊ិន សុភ័ក្ត្រ

បង្រៀននៅវិទ្យាល័យ បាក់ទូក និងសាលាមហាសាស្ត្រា

សំណួរ

- I-បន្ទាប់ពីឡើងកាន់អំណាចរួច តើពួកខ្មែរក្រហមបានដាក់
ឈ្មោះប្រទេសកម្ពុជាថាដូចម្តេច ?
- II-តើសហរដ្ឋអាមេរិកបានទទួលឯករាជ្យពីអង់គ្លេស នៅថ្ងៃណា
ខែណា ឆ្នាំណា ? មានប្រធានាធិបតីដំបូងឈ្មោះអ្វី ? ហើយ
អំណាចនៅសហរដ្ឋអាមេរិកមានប៉ុន្មាន ? អ្វីខ្លះ ?
- III-តើនយោបាយព្រំដែនថ្មីរបស់ លោកប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋ
អាមេរិក ចន កេណ្ឌឌី មានអ្វីខ្លះ ?
- IV-គិតចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ដល់ ២០១៧ តើប្រទេសកម្ពុជា បាន
ធ្វើកាត់ការបោះឆ្នោតប៉ុន្មានដង ? នៅថ្ងៃណា ខែណា ឆ្នាំ
ណាខ្លះ ?
- V-ក្រោយឯករាជ្យឆ្នាំ ១៩៥៣ មកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ តើប្រទេស
កម្ពុជាបានធ្វើកាត់របបអ្វីខ្លះ ?

ចម្លើយ

I-បន្ទាប់ពីឡើងកាន់អំណាចរួច ពួកខ្មែរក្រហមបានដាក់ឈ្មោះ
ប្រទេសកម្ពុជាថា កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

II-សហរដ្ឋអាមេរិក បានទទួលឯករាជ្យពីអង់គ្លេសនៅថ្ងៃទី
០៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៧៧៦ ដែលមានប្រធានាធិបតី ដំបូង
ឈ្មោះ ចច រ៉ាន់ស៊ីនតោន។ អំណាចនៅសហរដ្ឋអាមេរិក
មាន ៣គឺ៖

- អំណាចប្រធានាធិបតី (នីតិប្រតិបត្តិ)
- អំណាចសភា (នីតិបញ្ញត្តិ)
- អំណាចតុលាការ (ឯករាជ្យ)

III.នយោបាយព្រំដែនថ្មីរបស់លោកប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក
ចន កេណ្ឌីឌី មានដូចជា ៖

- កាត់បន្ថយភាពត្រឹមត្រូវរបស់ប្រជាជន
- ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការរើសអើងជាតិ ឬពូជសាសន៍
- ប្រយុទ្ធប្រឆាំងទៅនឹងភាពយឺតយ៉ាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និង
បច្ចេកវិទ្យា ។

IV-គិតចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ដល់ ២០១៧ ប្រទេសកម្ពុជា បាន
ធ្វើកាត់ការបោះឆ្នោត ៥ លើកគឺ ៖

- លើកទី ១ ពីថ្ងៃទី ២៣ ដល់ ២៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៣
- លើកទី ២ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៨
- លើកទី ៣ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៣
- លើកទី ៤ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៨
- លើកទី ៥ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣

V-ក្រោយពីទទួលបានឯករាជ្យឆ្នាំ ១៩៥៣ មកដល់បច្ចុប្បន្ន
នេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្វើកាត់របបមួយចំនួនដូចជា ៖

- សង្គមរាស្ត្រនិយម
- សាធារណរដ្ឋខ្មែរ
- កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ
- សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា
- រដ្ឋកម្ពុជា
- គ្រប់គ្រងដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ (អ៊ិនតាក់)
- រាជាណាចក្រកម្ពុជា ។